

PERJANTAI
26. elokuuta 1994

Lapsesta voi oikeasti välittää

Viime päivien kammottavimmat uutiset ovat liittyneet lapsiin, koiriin ja lasten pahoinpitelijöihin. Suru on raastanut rintaa ja päässä on pyörinyt kysymyksiä: Miksi?
Toinen kysymys on sitten lapsesta välittäminen arkipäivässä. Miten tehdä lasten elämä elämisen arvoiseksi? Kulttuuriosaston Suorissa sanoissa suositellaan tänään musiikkintunteja, köyhempienkin perheiden lapsille.

KULTTUURI, sivu 9

Pohjola etenee Keski-Suomessa

Vakuutusyhtiö Pohjolan maksutulot ovat kasvaneet erityisen hyvin Keski-Suomen alueella, missä maksutuloa kertyi tammi-heinäkuussa 87 miljoonaa markkaa. Se on 16 prosenttia enemmän kuin viime vuonna.

Jyväskylän tulosryhmän johtaja Jorma Haapsaari ennakoii, että vuodesta tulee Keski-Suomessa kaikkien aikojen paras.

TALOUS, sivu 11

Autopurkamo voitti laman

Onkiniemen autopurkamo — tai "autopurkaamo" kuten yhtiö itse nimensä kirjoittaa vastoin sanakirjojen suosituksia — on yksi niistä yrityksistä, jotka ovat pärjänneet laman ansiosta. — Nyt taas käytetään tavara loppuun niin kuin pitääkin, kuvaa ajan hengen muutosta syylläinen yrittäjä Hannu Tuominen.

TALOUS, sivu 12

KOTIMAA

Yhtyneet Paperitehtaat kunnostaa Jämsänkoskella vanhan teollisuusalueen rakennelmia yli miljoonalla markalla.

Yhtyneet kunnostaa teollisuusalueen

KOTIMAA, sivu 5

SÄÄ

Vaihtelevaa ja jopa aurinkoista

Sää on osaksi aurinkoista lähes koko maassa.

SÄÄ, sivu 19

Hallitus antoi EU-sopimuksen eduskunnalle Haavisto odottaa komission maataloustukikikantaa ensi viikolla

Helsinki SUT
Ulkoministeri Heikki Haavisto (kesk) odottaa EU:n komission kantaa maatalouden kansalliseen tukipakettiin jo ensi viikolla. Haaviston mukaan vastaustarkkeeseen saapuminen Suomeen ensi viikon kuluessa on "mahdollisuuksien rajoissa".

Haavistolla on paineita saada komission siunaus tukipaketille ennen ensi viikon lopulla pidettävää Maataloustuottajien liittokokousta. MTK sanoo EU:lle varmuudella ei, jos komission kanta puuttuu.

Lopullisesti komissio voi hyväksyä tukipaketin vasta kun Suomi on unionin jäsen eli ai-

kaisintaan ensi tammikuussa. Haaviston mukaan Suomella ja EU:lla on vielä erilaisia käsityksiä aluerajauksista ja sopimuksen soveltamisesta.

Ratkaisujen pitää hänen mielestään olla ehdottomasti selvillä ennen lokakuun kansanäänestystä.

Haavisto kertoi tukipaketin kohtalosta torstaina esitellyssä eduskunnalle annettua esitystä Suomen liittymisestä Euroopan unioniin.

Edustusopu vasta EU:ssa?

Presidentti Martti Ahtisaari hyväksyi hallituksen esityksen

mukinoita sen jälkeen kun sen yhteydestä oli poistettu kannanotto Suomen edustajasta EU:n huippukokouksissa.

Presidentti ei ottanut kysymystä esille enää torstain istunnossa.

Liittymissopimusta esitelleet ministerit pyrkivät vähättelemään kiistaa.

Haavisto piti mahdollisena, ettei edustusmalli ratkea vielä syksyllä valtiopäätöksiä uudistettaessa, vaan siitä sovittaisiin vasta käytännön toiminnassa EU:n jäsenenä.

Ulkomaankauppaministeri Pertti Salolainen (kok) ja liikenneministeri Ole Norrback (r) pitivät edustuskysymystä epäol-

naisena EU-jäsenyyden kokonaisuudessa. Salolainen kuitenkin huomautti, ettei hallitus ole ilman kantaa, vaan se on tiukasti pääministerin edustuksen takana.

Haavisto voisi odottaa Ruotsia

Ministerit olivat eri linjoilla eduskunnan EU-päätöksen kiireellisyydestä.

Salolainen hoputti Suomea omaan ratkaisuun, joka "tosin saattaa ratkaista muidenkin pohjoismaiden kannan".

Hän katsoi Suomen olevan Ruotsille ja Norjalle kysymysmerkki, jos eduskunnan päätös

jää roikkumaan. Haaviston mielestä Suomen ei tarvitse lyödä ratkaisua lukkoon ennen Ruotsin kansanäänestystä, vaan asiaan on perehdyttävä riittävän perusteellisesti. Hän korosti eduskunnan päättävän itse omasta aikataulustaan.

Norrback haluaa eduskunnan tekävän ratkaisun mahdollisimman pian kansanäänestyksen jälkeen. Eduskunta aloittaa EU-sopimuksen käsittelyn 6. syyskuuta. Kaavailun aikataulun mukaan jäsenyydestä ehdittäisiin päättää ennen Ruotsin äänestystä 13. marraskuuta.

Suomen kansanäänestys on 16. lokakuuta.

Arvio valtionosuusien 1 mrd markan lisäleikkauksien määrästä Keski-Suomen kunnissa

	Asukasluku 1994	Lisäleikkaus milj. mk	Lisäleikkaus mk/asukas
Keski-Suomen lääni	256 744	58,4	227
Hankasalmi	6 032	1,6	258
Joutsa	4 632	1,1	236
Jyväskylä	71 842	14,4	200
Jyväskylän maalaiskunta	30 066	6,6	219
Jämsä	13 105	2,9	218
Jämsänkoski	8 082	1,8	220
Kannonkoski	1 891	0,5	271
Karstula	5 554	1,4	255
Keuruu	12 539	2,9	234
Kinnula	2 321	0,7	288
Kivijärvi	1 874	0,5	293
Konnevesi	3 402	0,8	240
Korpilahti	5 195	1,4	260
Kuhmoinen	3 320	0,8	246
Kyyjärvi	1 967	0,5	272
Laukaa	16 282	3,8	234
Leivonmäki	1 374	0,4	264
Luhanka	1 089	0,3	236
Multia	2 352	0,7	278
Muurame	7 074	1,6	224
Petäjävesi	3 811	0,9	245
Pihtipudas	5 612	1,5	261
Pylkönmäki	1 240	0,3	279
Saarjärvi	10 831	2,8	256
Sumiainen	1 407	0,4	258
Suolahti	6 036	1,4	233
Toivakka	2 477	0,6	254
Uurainen	3 082	0,8	256
Viitasaari	8 525	2,1	251
Äänekoski	13 730	3,1	223

Lähde: Suomen Kuntaliitto

Valtionosuusleikkaukset jopa lähes 300 markkaa asukasta kohden Jyväskylä menettää 14,4 miljoonaa

Keskisuomalainen, STT

Keski-Suomen kunnat menettävät 58 miljoonaa markkaa valtionosuusien supistuksessa. Kivijärvi menettää eniten rahaa asukasta kohden, kun siellä Suomen Kuntaliiton laskelmien mukaan yhden kivijärveläisen kohdalla menetykset ovat 293 markkaa.

Heti perässä tulee naapurikunta Kinnula, 288 markkaa. Helpoimmalla Keski-Suomessa pääsee Jyväskylä, jossa menetykset asukasta kohden on tasan 200 markkaa.

Koko maassa miljardin lisäleikkaus vastaa 205 markan vähennystä asukasta kohden. Kun otetaan huomioon myös kuluvuodelta jatkuva 4,6 miljardin markan leikkaus, on kuntien menetykset kaikkiaan 1 083 markkaa asukasta kohden.

Keski-Suomen kuntien lukuja suoraan verrattaessa Jyväskylä on suurin häviöjä 14,4 mil-

joonallaan. Jyväskylän maalaiskunnan valtionosuudet vähenevät lisäleikkauksessa arviolta noin 6,6 miljoonaa ja Laukaan 3,8 miljoonaa.

Kuntaliiton laskelmien mukaan valtion talousarvioesitys kiristää kunnallistaloutta ensi vuonna runsaalla 2,5 miljardilla markalla, josta yksi miljardi on uutta valtionosuusleikkausta. Kokonaisrasitus vastaa yhden veroäyripennin tuottoa kunnallisverotuksessa. Lisäksi toimeentuloluonteisten etuuksien leikkaus lisää kuntien toimeentulotukimenoja noin 100 miljoonalla markalla.

Helsinki menettää eniten

Kun lasketaan yhteen tämän ja ensi vuoden leikkaukset, eivät erot maakunnittain ja kaantokykyluokittain asukasta kohden

tarkasteltuna ole merkittäviä.

Lisäleikkauksessa menettää markkamaarisesti eniten Helsinki, joka menettää 68 miljoonaa markkaa. Muista suurista kaupungeista Tampere menettää 29 miljoonaa, Turku 26, Espoo 25, Vantaa 24, Oulu 20, Kuopio 18, Lahti 18, Pori 16, Jyväskylä 14, Korke 12 ja Vaasa 11 miljoonaa markkaa.

Lisäleikkaus vie Uudenmaan kunnilta 199 miljoonaa markkaa. Varsinais-Suomen kuntien menetykset ovat 82 miljoonaa, Satakunnan 54, Hämeen 34, Pirkanmaan 84, Päijät-Hämeen 37, Kymenlaakson 39, Etelä-Karjalan 30, Etelä-Savon 41, Pohjois-Savon 61, Pohjois-Karjalan 44, Keski-Suomen 58, Etelä-Pohjanmaan 53, Vaasan rannikkoseudun 36, Keski-Pohjanmaan 18, Pohjois-Pohjanmaan 86, Kainuun 26 ja Lapin 57 miljoonaa markkaa.

Toimi antoi nimmarin salmiakkikossuun

Heljä Korpikari
Vaikka ihminen onkin raitis, hänen ei tarvitse olla huumorintaju.

Tämän saattoi todeta torstaina Jyväskylässä, kun EU:n vastaisessa infopisteessä päivystänyt entinen kehitystyö- ja alkoholi-asiainministeri Toimi Kankaanniemi hetken harkittuaan raapusti nimkirjoitukseensa salmiakkikokoskorpapullon kylkeen.

Mitään lähtemätöntä viisautta ei Kankaanniemi naisihmisen puoleen ikuistanut Pullon kylkeen teipattuun paperisuikaleeseen ilmestyväin päiväyksiä allekirjoitus.

Samassa yhteydessä Kankaanniemi kertoi, että runsas vuosi sitten myynnistä poisvedetyt 500 000 kossupulloa makaa edelleen Alkon varastossa ostajaa odottamassa.

Nimikirjoituksen saaja taas kertoi lyöneensä työkaupereittensa kanssa vetoa, heruuko historialliseen tuotteen sen "hylyttäjän" nimikirjoitus. Veto kannatti: työkaupereit joutuvat ostamaan voittajalle pullollisen.

Sally Starin tulipalosta vain pieniä vahinkoja

Lontoo Reuter

Brittiläiset pelastuslaitokset saivat puoliltapäivän torstaina sammutettua tulipalon, joka syttyi aamulla Sally Star -autolautan konehuoneessa. Eifjohn o:n tiedottajan Eeva Korhosen mukaan lautta hinataan Dunkerquen satamaan Ramsgateen.

Pelastustöihin osallistui kolme pelastuslaitosta, kaksi helikopteria ja hinaaja, jotka evakuoivat nopeasti kaikki laullalla olleet ihmiset.

Onnettomuuspaikka sijaitsee noin 10 kilometriä englantilaisen Ramsgaten sataman edustalla. Lautta oli matkalla Dunkerquesta Ramsgateen. Lautta oli lastipurjehduksella, ja siinä oli 104 miehistön jäsentä ja 17 rekkakuljettajaa.

Yksi miehistön jäsen sai tulipalossa lieviä vammoja. Ensimmäisen arvion mukaan myös taloudelliset vahingot jäävät pieniksi.

Savonlinnan Oopperajuhlat suuriin korvauksiin

Savonlinna STT

Savonlinnan Oopperajuhlat tuomittiin mittaviin korvauksiin entisen toimitusjohtajan irtisanomisesta. Savonlinnan kääntökohtien torstaina tekemän päätöksen mukaan oopperajuhlien kannatusyhdistys joutuu korvaamaan Risto Ruuthille ansionmenetyksistä yli 570 000 markkaa. Lisäksi juhlat joutuu maksamaan Ruuthin oikeudenkäyntikulua 80 000 markkaa.

Kääntökohtien mielestä perusteita Ruuthin työsuhteen päättämiseksi ei ollut ja työsuhde oli lopetettu ilman erityistä syytä.

Apollon eläkkeet vailla maksajia

Rahaa riittää enää viikoiksi

Paula Nikula
Kahdeksan kuukautta sitten selvitystilaan ajautunut henkivakuutusyhtiö Apollon kassa on tyhjentymässä. Selvitysmies Matti Manner arvelee, että eläkkeiden ja henkivakuutusten maksamiseen riittää rahaa enää muutamia viikkoja tai kuukausia.

Maksut on saatu hoidettua toistaiseksi mutta nyt alkaa olla ongelma, koska tuloja ei ole juuri lainkaan ja kuukausittaiset eläkemaksut ovat 0,3–0,4 miljoonaa markkaa, Manner toteaa. Kaikki Apollon eläkkeet ovat vapaaehtoisia eläkkeitä, joten niillä ei ole lakisääteistä suojaa eikä muita vakuutusyhtiöitä voisi pakottaa maksamaan niitä Apollon puolesta. Vakuutusyhtiöitä sitoo ainoastaan löysä herrasmiesopimus.

Mikali Apollolle ei löydy osta-

jaa eikä herrasmiesopimus toimi, saatavia jaetaan Manneren mukaan vakuutusosittajille vain niin pitkään kuin rahaa riittää.

Mantereella ei ole vielääkään esittänyt Apollolle ostajaa. — Yksikään yhtiö ei ole noussut yli muiden. Tähän saakka olemme keskustelleet vain alan kanssa yhteisesti. Yhtiöt päättänevät ostajan keskuudessaan. Mikäli kauppoja ei synny parin kuukauden kuluessa, niitä ei todennäköisesti tulekaan. Sen jälkeen alkaa lahtaminen, Manner toteaa.

Apollon vakuutusvastuut ovat 204 miljoonaa markkaa. Tilinpäätöksen mukaan kateomaisuus on 50 miljoonaa markkaa pienempi. 50 miljoonan vaje voi vielä kasvaa. Lopullinen lukema muotoutuu kiinteistöjen ja osakkeiden arvojen mukaan.

Hallitukselle kirjallinen kysymys presidentin "törmäilyistä"

Pasi Rahikainen
SMP:n kansanedustaja Marita Jurva on esittänyt hallitukselle kirjallisen kysymyksen tasavallan presidentin Martti Ahtisaaren alkoholinkäytöstä.

Kansanedustaja Jurva epäilee ulkomaisissa tiedotusvälineissä olleiden uutisten presidentin "törmäilyistä" alkoholin vaikutuksen alaisena heikentävän tämän arvostusta niin koti- kuin ulkomailla.

Jurvan mukaan tapahtunutta ei voi vähätellä, koska presidentti edustaa koko kansaa ja koska kyseessä on jo toinen vastaava tapaus. Hän kysyykin hallitukselta, katsooko tämä presidentin julkisuuskuvan vaarantuneen ja aikooko hallitus tapahtuneen vuoksi ryhtyä mihinkään toimenpiteisiin.

Rallisankareiden rattikädet ikuistettiin sementtiin

Ulla Hänninen

Alfan kujalla oli mahdollisuus nähdä paljaita kaasujalkoja painautuneina sementtiin, kun neljän suuraivoittajan kädet ja jalat ikuistettiin betonilaattoihin. Ari Vatanen, Carlos Sainz, Didier Auriol ja Arvo Karlsson painalsivat kämmenensä sekä oikean jalkansa laattoihin kukin omalla tyylillään. Laatat ovat nähtävillä Rallibulevardiksi muuttuneella kujalla Suurajoen ajan.

Kaikkien aikojen ensimmäinen suuraivoittaja Arvo Karlsson näytti ensimmäisenä nuoremille maille.

Jännitystään mestarit lievensivät kannustushuudoilla ja viitisäilyllä. — Viedäänkö nämä tämän jälkeen jonkein varastoon vai heitti Vatanen ennen painallushetkeä. Vuoroon päästessään mies päätti hyödyntää asennon tuomat edut ja punnersi kymmenisen kertaa.

— Bueno! pääsi nykyään Espanjassa asustelevalta Karlssonilta Carlos Sainzin hyppiessä käsillään kämmenet sementtiin.

Vuonna 1951 rallin voittanut Arvo Karlsson on ihastuksissaan kävelykadun tapahtumista.

— Loistava tapahtuma. Maailmalla ihmiset ovat todella kiinnostuneita Suurajosta, ja on hyvä että tapahtumaa vihdoin on osattu hyödyntää, sanoo Karlsson.

Suuraivoitko on tuonut tapahtumia, kojuja ja koirareita kävelykadulle. Viikkoa on suunniteltu joukko ammattikorkeakoululaisia palvelualan opiskelijoita.

Ari Vatanen ja Carlos Sainz joutuivat yllättäen avustajiksi kämmeniään betonilaattaan ikuistavalle Didier Auriolille.